

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrto leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vabilo k naročbi.

Z novim letom prične „Slov. Gospodar“ svoj XXI. tečaj; prosimo torej dosedanje p. prijatelje in naročnike „Slov. Gospodarja“, nam ostanejo še za naprej zvesti ter obnove svojo naročbo o pravem času.

List stane za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrto leta pa 80 kr. Naročnina pošlje se najlepše po poštnih nakaznicah in vzprejema jo „upravništvo Slov. Gospodarja“ v tiskarni sv. Cirila koroške ulice št. 5.

Kdor je bil že doehmal naročnik „Slov. Gosp.“, olajša močno upravništvu delo, če prilepí staro adresu ali vsaj številko, ki stoji na desni strani njegove adrese, pripiše svojemu imenu, kedar obnavlja naročbo.

Upravništvo „Slov. Gospodarja.“

V morje večnosti!

Leto 1886 gre h koncu, le samo nekaj ur še, pa že smemo reči, da je leto 1886 bilo. Večnost je morje, veliko žrelo, ki je vedno odprto a kar enkrat požre, tega ne izpusti več nikoli. Isto velja za tekoče leto, nazaj se nam ne povrne tudi nikoli več.

Človek pa se torej nehoté vpraša: kaj mi je to leto bilo, kaj mi je prineslo ali morebiti tudi odneslo? Ako naj damo odgovor za naše bralce na to vprašanje, odgovora za njih vse posebej, pač priznamo radi, da tega nismo v stanu. Ta odgovor bode skorej gotovo pri vsakem drug, pri enem bode dober, pri drugem slab, pri tretjem srednji — enak bode malokje.

Skoraj vsak si je kaj s kraja tega leta obetal, marsikdo pa se je tudi česa bal, mi bi pa zato želeli, da je uni, kar si je obetal, tudi učakal, ta pa, da je srečno prestal, česar se ni ogniti mogel, saj želimo vsem le srečo.

Da se je to, tako po večjem, tudi našim bralcem zgodilo, za to imamo dosta upanja. Letošnje leto se je bilo namreč že v naprej razupilo ter se je celemu svetu neko gorjé na-

povedalo, ker je bila v njem nenavadno pozna velika noč in vsled nje tudi drugi prazniki. Hvala Bogu, to gorjé se ni zgodilo. To leto ni bilo dobro, ali tudi hudo ni bilo.

Gospodarji so s tem letom še skorej vsi kolikor toliko zadovoljni. Bogatih pridelkov sicer niso nikjer imeli, povsod se je več v spomladi kazalo, kakor se je poleti ali jeseni spravilo. Pri zrnju so brž povsodi zaostali, tako tudi pri vinu, le tu in tam so imeli dobro branje, iz večine pa je letos vina manj in tudi redko kje doseže lansko. Kjer imajo sadno drevje in kjer je bila letos vrsta za-nj, tam se jim je obneslo dobro in jim je marsikak goldinar vrglo. V tem pa leži za gospodarje resni opominj, naj gledajo na to, da si oskrbé sadnega drevja, ako imajo sveta, ki je količkaj ugoden za tisto. Njim, gotovo pa bode njih otrokom kedaj to na hvalo.

V sveti katoliški cerkvi je bilo tudi to leto veliko življenja. Imeli smo sveto leto in so se vsled tega po vseh škofijah obhajale posebne, izredne svečanosti. Kat. ljudstvo se je bilo, rekli bi, skoraj čez navado teh poprijelo in tako je dobil duh katoliške vere na novo in več moči. Sv. Oče so sklenili mir z Nemčijo, z železnim Bismarkom ter je sedaj ondi novo, veselo življenje nastalo. Zatirali so bili skozi dolgih 15 let sv. kat. cerkev, toda zatrti je niso. Naj bi bili še tako radi to dognali, višja, božja moč, ki jo drži, vidi se, kakor že prej sto- in stokrat drugod, tudi v tem boju svete cerkve z Nemčijo. Boj je bil golobice z orlom.

Na političnem obzorju viselo je celo leto megel in meglic, toda hvala Bogu plohe, vojske ni bilo. Še celo tačas, ko se je pri Bolgarih prekučevalo, ni se dala stara Evropa djati iz svojega miru ter je pustila Bolgare na miru, češ: kakor so si skuha juho, tako pa jo naj posrebajo. Na tej svoji juhi pa še srebajo le-ti vedno in nič še ji niso do dna. Knez Batenberški biva pač izven njih meje, toda ni še

dognano, če ga še kedaj ne prosijo, da se k njim povrne.

Te prekucije in pa napete strune tam med Francozi in Nemci, tu med Angleži in Rusi — vedno je bilo strahu, da kje katera počí ter h krati zabrení vrišč vojske. Doslej še držé vse in pravi se, da stari nemški cesar, mož, ki ima že 90 let na ramenih svojih, ni brez vseh zaslug v tem oziru. O pravem času jim namreč skrbi za olje ter jih še tako vtrdi za nekaj časa. Ali pa se mu posreči to še tudi v novem letu, težko se reče in potlej mož je star, čez noč ga lahko zmanjka in čisto lahko se izgodi, da mu zapojó topovi pol evropskih držav „salve“ v grob, ko ga ne bodo še prav zagrnili.

Kar se tiče doma, politično naše življenje ni veliko prida. Grof Taaffe še sedi trdno na svojem stolu in desnica v drž. zboru ne pusti liberalne levice blizu njega ter se boji, da mu kje ne prevrne stola. Grof sam pa boža liberalno gospodo in ni mu žal za breco, če jo more dati kje komu na desnici. Štajarsko je še posebno tako srečno, ter se počuti liberalna nemška večina pri nas tudi v dobi grofa Taaffe izvrstno in se huje, kakor poprej, rabi svojo moč zoper nemške konservativce in zoper slov. ljudstvo. Grofu pa je malo mar za njih in isto tako za naše upitje, češ, da bomo že tiho, kedar se bomo dovolj naupili. Prav, toda tiho pa bomo potlej tudi, kedar bode vrsta na grofu, da upije. Tu pride le na poskušnjo.

Iz vsega tedaj, kar vzamemo iz leta 1886 v novo leto seboj, nam je le malo po volji, vendar pa nas tolaži lahko to, da je slovensko ljudstvo pri nas in poprek tudi v sosednjih deželah sedaj že trdno ter se ne dáje lahko več tujcu za podlago. Občine, ki so še v rokah nemškutarjev, postale so že redke in še v taci ne manjka narodnih mož, to pa nam daje upanje, da se tudi te še prej ali slej otresó tujega jarma. Njim tedaj in vsem ljubim bralcem našim „veselo novo leto!“

Iz porotnega sodišča v Celju.

(Dalje.)

Sprva so se zazlišali prvi štirje zatoženci, kateri so jeden za drugim odločno trdili, da so nedolžni, in od katerih je vsaki za se iz nova ponavljal kaj je Tomaž Danjko koncem septembra pred njimi govoril. Vsaki je ostal pri svojih besedah, Maršinjak, Mlakar in Sprah so rekli, da se je vse to zgodilo okoli štirih popoldne, potem jim je dal rajni piti vsakemu po 2 kupci vina, le Rodčšek Boštjan, kateri je v preiskavi povedal, da se je stvar vršila menda okoli edenajstih popoldne, je djal, da je tisti dan že zjutraj od doma šel, da ni slišal zvoniti poldne, da tudi nič ni jedel ko

kos kruha, katerega je pri sebi imel, in da je bil takrat, ko so bili z Danjkom pod hruško, gledal na svojo uro, katera je resnično kazala 11, in da je zatorej tudi mislil, da je bilo ob edenajstih, in tako pri sodnji prvokrat povedal, zdaj pa vé, da se je zmotil, ker je ura prav za nič, in nikoli ne kaže prav. Na vprašanje, kako je solnce stalo, ko je bil dotični pogovor, zatoženi reče, da je že bilo precej na zapadnem kraju, in sploh napravi ta zatoženec utis nekaj na duhu bolj siromaškega pa prav prostega in poštenega človeka, in konstatuje se tudi iz sodnijskih aktov, da še nikoli ni bil kaznovan.

S tem pojasnilom pa je odpadel edini pravi sum, kateri je vladal nad prvimi štirimi zatoženci, da ne bi bili resnično doživeli ovega dogodka koncem septembra 1885, kakor so ga pričali dne 28. prosinca 1886 v Ptujju.

Sprah Jakob pravi, da je po smrti Tomaža Danjkota slišal, da prihajajo eksekvirat in prodajat Danjkovo zapuščino; zato je stopil začetkom prosinca 1886 k Janezu Ceveku, ter mu je povedal o Danjkovi oporoki. Cevék ga je izprašal na tanko, je napisal imena od vseh štirih prič na listek, ter mu velel nesti ta listek Andreju Sakelšek, da bo izvedel, da je njegov sin gospod Štefan dedič ove zapuščine.

Sprah je šel z Mlakarjem z listekom v Sakelšekovo hišo, gospodarja ni bilo doma, zatorej je povedal vse ženi v pričo 18 let stare hčeri, ter je tam pustil listek. Vse to tudi potrди Janez Cevék.

Andrej Sakelšek, 52 let star posestnik, nekaznovan, oče šestih otrok in zapriseženi cenilni mož za c. kr. Ptujsko sodnijo pravi, da je bil najboljši prijatelj rajnega Tomaža Danjko-ta. Tudi Danjko je bil cenilni mož, in obilokrat sta skupaj hodila na cenatev, in mnogokrat je rajni bil povedal njemu, da bo največ od zapuščine zapustil njegovemu sinu Štefanu, ker ga je imel prav rad.

Ko je zatorej od svoje žene slišal, da sta Sprah in Mlakar prišla povedat, kakšna je oporoka, je moral to popolnoma verjeti, pa je še sam šel izprašat vse štiri priče, če je stvar resnična, in ko so mu vsi potrdili, da je vse istina, je naprosil učitelja gosp. Šimona Šalamona, da mu je napravil prošnjo na c. kr. sodnijo Ptujsko, naj zaslišijo imenovane 4 priče.

Naučil ni ničesar prič, tudi jim ni nič obljubil ali plačal, in ni nobenega človeka, ki bi to trdil, — zato ne ve, kako more pisano biti kaj takega v zatožbi!

Janez Cevék pravi, da so ga tisti štirje priče, — današnji zatoženci — prosili tisti dan, ko so morali iti v Ptuj pričat, vsaki za 20 kr za pot in za to, da si morejo kruha kupiti v mestu. (Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

O gnojnici in njeni koristi.

Razumen kmetovalec gleda na vse, kar ima in tudi uporablja vse, kar se koli da vzeti v rabo. Tak ne pusti tudi gnojnice več v nemar. Po pravici, saj je v njej veliko gnojnih, za njivo in travnik potrebnih snovi. Še le, kadar vse zberamo in vse porabimo, kar se izločuje iz živine, povrnemo zemlji tiste snovi, katerih ji je zelém treba, da lepo raste in prav dozore. —

Vse, kar človek v tem zanemari, je za nj izguba, kajti manjka mu na polji ali na senožetih potrebne gnojevine.

Gnojnica ima v sebi veliko gnojnih snovi — taci, ki jih sicer ne spraviš skupaj. V 1000 kilo je 1.5 kilo dušika, 0.1 kilo fosforove kisline in 4.9 kilo kalija. Kaj je to vredno? Dušik vreden je 90 kr., kislina 10 kr. in kali 89 kr. Vse skupaj je toraj vredno 1 gld. 89 kr. Vrhu tega pa se gnojnica spreminja, saj teče skozi gnoj, se množi v dežju in nekaj se je pa izgubi v zrak. Vredna je toraj lahko več, lahko pa tudi, da manj, prav tako bode z njo, kakor boš z njo ravnal. Poprek pa je toliko vsekako vredna, da odteče z enim kilom gnojnice kmetu vsaj za 2 kr. blaga.

Malo to nikakor ni, če pomislimo, koliko da je po nekaterih krajih odteče ali pa postaja po grabnih kraj cestá. Mi torej prav za trdno svetujemo našim kmetovalcem, naj skrbé, da jim bode tudi gnojnica v prid.

Pitanje gosi.

Sedaj je zima. Uzrokov je več, zakaj da pitamo gosi, bodi pa to že, kar koli, dobro je vsekako, če dosežemo tako pitanje po najkrajšem potu in v najvišji meri.

Oboje pa doseže, kdor pita gosi na naslednji način. Gosi zapremo v kakem kraju, kjer jim ni mrzlo, a one se morejo gibati. Na tesnem in zaduhlem kraju nima gos niti dobrega mesa niti mašče toliko, kolikor je dobro na kraju, kjer se lahko giblje in drži snažno.

Za take gosi pa je najboljša hrana oves, toda mašča je redka in hodi tako pitanje predrago. Bolj po ceni je že hrana, ako obstoji v prvem tednu iz korenja in krompirja, iz tega naredé se žganci. Za tem pa se jim daje kuhan in ohlajen ječmen kake 3 ali 4 dni. Od 11. ali 12. dneva daje se jim ječmenova debela moka, ki se zmeša med kuhan in zmečkan krompir. Zadnjih osem dni pa se jim daje grah v kropu razkuhan, tak, da je podoben močniku. Meso in mašča take gosi je potlej izvrstna, perje pa jako dobro.

Naj poskusijo naše gospodinje pitati gosi takó. More biti se spleča tako pitanje, to pa

posebno, ako se v pravem času godi ter so gosi za prodajo ali tudi za lastno rabo v pravi čas gotove.

Sejmovi. Dne 7. januarija v Gradcu. Dne 10. januarija pri Novi cerkvi in v Šmarju. Dne 11. januarija na Planini.

Dopisi.

Iz Celja. (Božičnica „katol. podpornega društva.“) Pretečen četrtek (23. decembra) priredilo je tukajšnje „katol. podporno društvo“ svojim udom že osmokrat prijetno „božično veselico“, otrokom obeh okoličanskih šol pa bogato obloženo „božično drevo“. Ob dveh popoldne zbrala se ni samo šolska mladina slovenske deške, kakor dekliske šole v prostornem poslopju čč. šolskih sester tukaj, nego tudi kočije videl si tjekaj drdrati, iz katerih so stopale najodličnejše gospé Celjske okolice. Ravno tako došlo je iz mesta več prav odličnih gospá, mnoge pa so se dale izgovoriti, češ, da jim ni moč priti, ker morajo doma pripravljati svojim domačim božična drevesa. Videl si pri tej veselici zraven kmetov tudi več gospodov duhovenskega, kakor svetovnega stanú. Vspored bil je prav dobro odbran. Občudovali smo zvest spomin dveh učenk, ki ste pod naslovom „Otroški križi“, rekel bi, ves roman in brez vse spodtike tako glnjivo prednašali, da si lahko mnogo solznih oči med poslušalci zapazil. Tudi druge učenke bile so se svojih ulog izvrstno naučile. Da je petje bilo izborno, ne boš dvomil, ko ti povem, da so ga vodili slavnoznaní skladatelj č. g. Ludovik Hudovernik, mestni kaplan in kateket. Nekateré pesmice so sami ubrali, vse pa so s svojim milodonečim harmonijem spremljevali.

(Konec prih.)

Od nemške meje ob severu. (Raznosterosti.) Menda se še nemški pregovor „Andrä bringt Schnee“ nikoli ni tako na tanko izpolnil, kakor letos. Sv. Andrej nam je prinesel res že drugi dan sneg. Letos ne bode tako hudo za nastelj, kakor lansko zimo. Ker smo imeli zmirom še precej lepo jesensko vreme; zamogel si je vsak nastelj poskrbeti. Tudi njive smo si zamogli pripraviti, kakor nam je „Slov. Gosp.“ priporočal za spomladansko setev. Ozimine so letos lepe. Bog nam jih ohrani. — Jabelka so in se plačujejo po 20 do 25 gold. štrt. Vina smo letos dobili malo. Nekateri lastniki visokih vinogradov so še precej dobro branje imeli. Prodavalci so mošt od prese po 80 — 120 gld. štrt. Jabelčnico plačujejo po 30 gld. in še više štrt. — „Süd. Post“ prinesla je od 27. nov. poročilo o seji Mariborskega okrajnega zastopa od 22. p. m. Mej drugim omenja, da je okrajni zastop dal dovoljenje Svičinski srenji sprejeti od nemškega „Sulvereina

ponujeno posojilo od 2000 gld. za zidanje šole! Kakšne šole? zato ni treba posebej komentara. Posojilo dade „šulverein“ brezobrestno in brez odpovedi (čujte!) v ta namen, da se v tretjem letu na oni šoli izključljivo nemški uči. O srečni Svičinčarje! Veselite se in veselja poskakujte, ker nobeno oko še ni videlo in nobeno srce še ni občutilo. pač pa uho že slišalo, kaj da je „šulverein“ obljubil svoji verni Svičinski srenji. „Nemški šulverein“ pa ne tirja, kakor že vemo, od svojega posojila nobenih obresti, ker že sam sprevidi, da to je krivični denar, to so tisti srebrniki, katere je Judež Iškarijot od sebe vrigel, ko je svojega Gospoda nedolžno kri prodal in za te denarje prodala bode zdaj Svičinska srenja svojo nedolžno kri, svoje otročiče. Kakor sem slišal, je tudi v Št. Ilju tamošnji nemški „kup“, — pardon — „klub“, ki še sedi v občinskem odboru, namislil osnovati neko „Ortsgruppe“. Pa besede dotičnega „kluba“ niso našle rodovitnih tal, da bi bila zamogla „šulvereinska ortsgruppe“ korenine pognati. Št. Iljčanji nočejo gada na svojih prsih, oni ne marajo judeževe sorodnosti. Tako je prav. Slava jim!

Iz Borovelj. (Popravila.) V Resenci pri Borovljah, kjer dravsko strugo ravnajo, se nič po sreči ne godi. Zazidanih je že blizo 100 tisoč gld., videti pa še ničesar ni. Drava — sama svoja frava — ako postane večja, jim vse razdere ter poplahne, kakor je, postavim, na veliki Šmaren razdrila velik jez. Domačini vsi pravimo: Boljše bi bilo, ko bi se Drava tako pustila, kakor sama teče; stavbe proti povodnji ne bojo veliko pomagale; zidajo in kopljejo pa tako le ptuji delalci, ker je zaslužek tako slab, da zamore se le polenta sama jesti.

Od sv. Janža na Drav. polju. (Napredek. — Bralno društvo.) Uže je vašim bralcem znano, kako da napredujemo v moralnem oziru, to nam svedoči naša farna cerkev. Le ta se vedno krasno kinča, posebno z Lurško podobo, delom umetnega podobarja Purger-ja v Grödnau. Da napreduje pri nas naroden razvitek, svedočijo naše volitve. Da tudi v patrijotičnem oziru ne zaostanemo svedočijo slavni godovi naše cesarske rodovine, katere z največjo svečanostjo obhajamo. Tako n. pr. je bilo letos na dan sv. Elizabete, v god presvitle cesarice. Ob 8. uri bila je slovesna sv. meša, pri kateri je šolska mladež lepo popevala. Pač miho je slišati glase nježne mladine, kadar popevajo cesarsko pesem, kakor da tudi ta hoče vedno podložno ljubiti premilo Habsburško hišo. Zatoraj se s ponosom uvrstimo med najvestnejše sodržavljané. — Znano nam je, da imajo na velikih krajih bralno društvo. Tudi tukaj se je temu ravno na dan sv. Elizabete vložil temelj, in se je od čast. gosp. župnika pomnožila šolska knjižnica na pr. umni kmetovalec,

sadjerejstvo, trgovinstvo in več dotičnih knjig. Marsikteri čitatelj teh vrstic si bode mislil, kaj pomaga samo knjiga! Ja dragi! naravnost bi ti to pritrdil, ali tukaj je drugače. Za to skrbi naše šolsko vodstvo, ker ne izobražuje naše nježne mladine samo v narodnem razviku, temveč v vseh dotičnih predmetih, posebno o kmetijstvu in o sadjereji. Iz nasledka se razvidi, da je tukajšnjemu šolskemu vodstvu veliko na tem ležeče, da se kmečki stan razvije in nikoli ne propade, kajti je poduka potreben posebno slovenski kmet. — Pred nekaterimi leti, ako si došel v prekrasno Dravsko dolino, obdano s širokim poljem, gotovo nisi nikjer zapazil sadnega drevesa. S ponosom bi Ti sedaj, dragi čitatelj! rad pokazal na mlade sadunosnike, katerih tukaj pri nobenem kmetu ne manjka. — Hvaležni toraj hočemo ostati šolskemu vodstvu, za trud v obstanku kmečkega stanu. J. Š. Starški.

S Smolnika. (Lep spomenik.) Lepa je bila svečanost meseca novembra, ko se je tukaj obhajala 25letnica naše cerkvice. Pokojni Slomšek sam je pred 25 leti cerkvico blagoslovil, katero so postavili vrli Smolničanje. Tisti pa, ki si je pri tem največ zaslug pridobil, bil je obče spoštovani in daleč znani posestnik Hleb. Kakov katoličan je on bil, o tem pač cerkev, stoječa na njegovem posestvu, najlepše pričuje. Hleb je bil pa tudi ravno tako iskren in navdušen narodnjak, in to že o tistem času, ko so bile naše narodne razmere dosti neugodnejše, kakor so danes. Pa on se tega ni ustrašil, temveč je krepko in odločno stopil na noge, ter je neprestano budil svoje sosede in rojake iz dolgoletne zaspanosti. On je bil povsod prvi, kjer je šlo za narod, za pravice domačega jezika. Ni se bal nobenega še tako hudega nasprotnika in nobenega truda. In kaj je dosegel? Poprej mlačni, od nasprotnikov zapeljani sosedi, dá celo očitni naši nasprotniki, so se tekom let spametovali ter se spomnili spet svojega rodú. Hlebov duh je bil, ki je probudil Slovence po mogočem Pohorju, kakor ob bregovih Drave. Ravno tako vrlo so delovali v probujo ljudstva tudi drugi Smolničani, kakor n. pr. Grizold. Slava toraj pokoj. Hlebu in vsem drugim, ki so že v tistem težavnem času delovali za naš narod, slava pa tudi Smolniku, ki te može s ponosom med svoje prišteva. A kako je danes? Še-li veje Hlebov duh po visokem Smolniku? Gotovo! Možje, ki imajo danes prvo besedo tukaj, so skoraj vsi narodnjaki. Manjka jim le eno, namreč tistega poguma in tiste odločnosti, ki je očaka Hleba tako lepo kinčala in ga je vselej tako močno ohrabrila, kadarkoli se je bilo treba potegniti za naroda najdražje svetinje. Ko bi sedajni nja potomci ne bili malo preveč boječi in plašljivi, bili bi že davno za-

vrgli staro, piravo in vso piškavo šaro občinskega uradovanja, in poprijeli bi se drage nam slovenščine, za katero veljavo se je Hleb tako junaško boril. Res človeka žalosti, da sedaj, ko imamo narodne može v obč. odboru in ko so odpravljene vse ovire slov. uradovanja, da sedaj pravim, še vedno draga nam hčerka, domača beseda v prašnem kotu ječi, njena mačeha pa se prevzetno na obč. mizi šopiri. Pa obupamo vendar ne! Pričakujemo temveč, da se naši možeje v prihodnjem letu ujunačijo, ter dajo za vselej slovo ne samo staremu letu, temveč tudi starim navadam, ter tako očitno pred vsem svetom pokažejo, da se smejo po vsej pravici imenovati vrlji in zvesti sinovi svojih očetov, ki niso bili narodnjaki le v besedi ampak — in to je največ vredno — tudi v dejanju. Kadar se to naše upanje izpolni, takrat bodemo s srčnim veseljem to novico drugim še mlačnim v posnemo razglasili.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Cesarjevič Rudolf se je s prevzv. soprogo v ponedeljek jutru peljal v Opatijo. Z njim je tudi vojvoda Koburški, tisti, ki se imenuje semtertje za kandidata bolgarske kneže krone. — Naši Nemci so kakor negodni otročé. Kjer so v večini, tam bi radi le kar hodili po manjšini; kjer pa so v manjšini, kakor v dež. zboru v Pragi, terjajo, da se po njih ravna večina, če ne, pa hajdi v jok! Tako so tik pred božičem izstopili iz českega dež. zbora, ker ni večina hotela spustiti se v obravno necega predloga. Enacega pa je dež. zbor bil že lani zavrgel. Kar terjajo v njem pl. Plener in tov., ne pravi se nič manj, kakor česko kraljevino razcepiti na dvoje, na nemško in česko, to pa tako, da vzame Nemeec vse ustanove, ki že živé sedaj, za-se. Čehi naj pa si naredé novih! Se vé, da za Nemce bilo bi to že dobro. — Dež. odbor na Dunaju predlaga dež. zboru, naj privoli, da se dá šulvereinu 2000 gld. podpore. Ali vam imajo le-ti denarja, da ga lahko tako izmetavajo! — Namesto dr. Rechbauerja kandiduje v Gradcu za drž. zbor dr. Ferd. Portugal, tamošnji župan. Mož se čuti Nemca, a je bolj zmerne krvi. — Štaj. dež. zbor snide se dne 7. januarja pr. l., da izvrši svoje posle; nekaj je kočljivih, tako predlog dež. odbora gledé premeščenja učiteljev in tudi Morréjev gledé zavarovanja kmetovalskih delalcev. Oba sta za to, da ju dež. zbor — pokoplje. — Na Koroškem so po stranéh velike srenje, nemškim liberalcem so doslej bile po grodu ali ker so po nekaterih ali slovensko ali konservativno volili, v hipu jim niso več prav, ter jih delé sedaj. Ali to se godi tako, da bodo slov. vesi potisnjene v nemške, kjer je to le mogoče ter pridejo tako pod nemški jarem.

Taka je pravica pri liberalcih. — Jetnike so letos na Kranjskem za poskušnjo rabili pri cestah, strugah itd. Poskušnja se jim je dobro obnesla in bodo jih posehmal še pogoje za enaka dela jemali. Kakor se sliši, meni se storiti tudi v naših krajih enako. — V dež. zboru v Gorici je letos precej mirno in se vršé vse razprave v soglasju obeh narodnosti, Italijanov in Slovencev. V načrtu lovske postave so vzprejeli kosa in škvorca v vrsto tičev, ki se smejo streljati. — Pri okr. sodnji v Trstu je kancelist E. Radelli pojemal iz ces. kase nad 20.000 fl., potem pa jo je popihal menda v „zlato“ Italijo. Vlada je prepovedala v Trstu rabiti po šolah knjige, ki se niso v Avstriji tiskale. Vendar enkrat! — Ogerska vlada razprodaja pridno (prepridno!) gozde po Slavoniji, kmalu jih ne bode več. Ogrom se pač mudi, ker čutijo, da ne bodo več dolgo na krmilu.

Vnanje države. Da si je mirú vsem državam treba, vendar so sedaj skorej vse v tacih razmerah, da so si v strahu, kaj bode. Bolgarska deputacija še je na potu. Iz Berolina šli so možeje h knezu Babenberškemu, prosit menda sveta, kaj naj počnó na dalje, potem pa so šli v Pariz. Po nekod jih ne vidijo radi ter jih rivajo z nekim zaničevanjem od sebe. — Vojni minister pa je z novim ukazom odpravil ruščino iz vojne ter vpeljal va-njo bolgarščino. To bi ne bilo krívo drugo krat, a sedaj je znamenje, da je sedanja vlada še vedno polna mržnje do Rusov. — Rusija bojda mora v vojsko. Sedaj se govori, da pride spomladi do vojske ali z Nemčijo, ali, kar je bliže resnice, z Avstrijo ali še ob enem tudi s kom drugim. No mogoče je to že, toda ne bo še, menimo, za to prevelika sila. — Turčija se oborožava in dobiva iz Ogerskega teden za tjednom novih konj. To je sicer dobro, ker pride tako veliko denarja v doželo, ali kaj bode, če naši vojski treba konj? — Rumunska vlada še se vedno opreza, z našim cesarstvom skleniti novo trg. zavezo, a pravi, da stori to kmalu, ko vidi, da jo bo uspešno storiti. — Nemčija dela priprave za vojsko s Francosko republiko. Sedaj terja od bavarske vlade načrt, po katerem se v 24 urah lahko vsi vojaki zberó na kakem kraju, kjer se koli določi. Belgijski delalci imajo sedaj v Lüttichu lastno hišo za svoje zборе. Prepustili so jim v to poprejšnjo sinagogo, delalec, ki je o tej priliki govoril tovarišem, jih je na to opomnil ter še je pristavil. „Letos sinagoga, drugo leto mestna hiša!“ — Angleško ministerstvo se ruši, minister zunanjih zadev, lord Churchill, je odstopil in Salisbury ima svoj križ, ker ne more dobiti naslednika. Nití Hartington nití Göschen ne mara stopiti v ministerstvo. — Francija še ni za vojsko k redu. Vojni minister, besedljivi general Boulanger, je to pri neki priložnosti klical v svet, češ, da je evropejskim

državam treba mirú. Ali je pa menda le grozdje še prekisló? — Sv. Oče obhajajo prihodnje leto zlato sv. mešo in pripravlja se zato ves kršč. svet, da jim izkaže v tem svojo ljubezen. Gotovo tudi v našem cesarstvu v tem ne bomo zaostali. Odbor, iz mož vseh narodov, je te priprave že pričel. — Dva parobroda, anglešk in francosk, sta trčila na morju vkup ter se je francoski potopil. Ljudi se je 37 rešilo, drugi pa so utonili. Izgodilo se je to v noči od četrta do petka.

Smešnica 52. „Konduker!“ kliče gospa iz kupeja, v katerem se je kadilo, pa bi se ne bilo smelo, „g. konduker, ali se sme v tem le kupeju kaditi?“ — „Že“, odvrne konduker, „ako nimajo gospodje notri nič zoper to.“

Razne stvari.

(Sv. leto.) V Mariboru smo imeli o božičnih dneh svečani sklep sv. leta. V ta namen so bili Njih ekscelencija, mil. knezoškof poklicali troje oo. jezuitov iz Št. Andraža. Ljudstva je bilo čedalje več pri pridigah in so se jih tudi domači, torej pravi mestjani pridno udeleževali, se vé, da je to nekaterim drugim žolč vzdigovalo.

(Ces. Rud. sadjerejsko društvo.) Podpisani odbor prosi vse p. n. poverjenike, da blagovolijo doposlati vpisne pole z udi, ki so pristopili k društvu in ob enem tudi dotične račune za l. 1886 najzadnje do 15. januarja 1887, da mu bo mogoče skleniti društveni račun.

Odbor.

(„Šulverein.“) Velika nevolja biva pri šulvereinu. V nedeljo dne 2. januarja 1887 bili bi v Gradcu radi imeli velik „ulk“ — tom-bolo, t. j. na stroške nevednih ljudi bi bili radi za šulverein dobili denarja. Finančni minister pa jim je ni dovolil. Vsled tega se dr. Weitlof in tov. kar peni same jeze.

(Raič ali Reich.) Kar „D. W.“ kvasi o Raiču ali kakor hoče ona, „Reichu“, to ne vemo prav, ali naj rečemo, da je neumno ali pa smešno. Tacih „klobas“, ki nam jih ponuja ona iz „Kranjskega“ Slovana, menimo, da jih ne marajo že več celo njeni bralci.

(Iz pošte.) Na Ptujju se začne z novim letom c. kr. pošta. To je prav, toda prav se nam ne dozdeva, da je trd Nemeč prišel tje za vodjo. Kolikor vemo, ni bilo treba Nemca, saj je doslej že isto opravilo imel v rokah izveden poštar, se vé, da teče v njem le slov. kri. To je torej pa odločilo, da ni za stalno mesto. Kje je pravica?

(Uganjka.) Iz Št. Lovrenca na Kor. železnici ne sliši človek nič prida. Nek porednež nam piše, da je tega kriv tamošnji župan. Mi mu tega ne verjamemo, to pa za to ne, ker

je ondi župan g. St. Fasching in naš porednež menda misli, da je nemški Fasching in slov. fašenk eno in tisto. Dokazati bi mu to pa, menimo, bilo vse eno težko, čeprav si te besedi po glasu niste veliko narazen. Beseda in oseba pač nista eno in tisto. To bodi porednežu v podučenje!

(„Lurška Mati božja.“) Popis božje poti k Lurški Materi božji dobi se v posebni knjižici. En iztis velja 20 kr. ter se dobi pri vlč. g. dr. J. Križaniču, stol. korarju v Mariboru ali tudi v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

(Za dijaško kuhinjo) v Ptujju so darovali vnovič nastopni p. n. častiti gospodje: Dr. J. Šegula v Postojni 15 goldinarjev. Dar iz Rajhenburga 10 gld.; čast. gosp. R. Šuta, župnik v Zavrču 12 gld.; g. Jakob Žnidaršič, gimnaz. profesor v Sarajevu 5 gld.; č. g. Franc Rošker, kaplan pri Malinedelji 3 gld.; g. Dr. Dragotin Prus, zdravnik v Konjicah 4 gld.; č. g. Svoimir Črnenšek, kaplan v Loki 4 gld.; č. g. Janez Tikvič, duhoven v bogoslovju v Gradcu 1 gld. 50 kr.; trudoljubni gosp. Ivan Vrtnik v Ormožu je nabral in poslal 45 gld. 50 kr. in sicer so darovali: G. Dr. Ivan Geršak, c. kr. notar, m. podpornik za 10 dni za celo šolsko leto 15 gld.; g. Dr. Petovar, odvetnik za celo leto 12 gld.; č. g. J. Čajnkár, župnik za celo leto 10 gld.; g. Jakob Šinko, posestnik za celo leto 5 gld.; g. Dr. Anton Žižek, zdravnik, mesečno 1 gld.; g. Dr. Ivan Omulec, odvetnik, mesečno 1 gld. 50 kr.; g. Alojzij Mikl, trgovec, mesečno 1 gld.; g. Jakob Kovačič, učitelj v Ljutomeru, poslal 4 gld. in sicer za g. B. Kocbek-a, c. kr. davk. kontr. za mesec januarij 1887 1 gld.; g. Jož. Freuensfeld, učitelj daroval 1 gld.; slavni Šnip-šnap-šnorovci 2 gld.; č. g. Jakob Kolednik, župnik v Hajdinu daroval „kibljó“ slanine; č. g. Jernej Ciringer, umirovl. župnik v Slivnici 1 gld.; g. J. Majer v Slivnici 2 gld.; Vsem milim dobrotnikom izrekamo najsrčnejšo zahvalo, ter jim želimo „veselo novo leto!“ Nadalnje milodare sprejema č. g. Benko Hrtiš, minoritski gvardijan v Ptujju.

(„Slovan.“) Edini ilustrovani list slovenski, „Slovan“, končal je ravnokar svoje tretje leto. Razven raznovrstnih spisov prinaša „Slovan“ jako krasne slike. Ker si je sedaj razširil leposlovno polje, zato bode opustil s prihodnjim letom politiko in bode priobčeval samo znanstvene, ukovite in zabavne spise. Celoletnim naročnikom daje „Slovan“ premijo. Naročnina za celo leto iznaša 5 gld., za pol leta 2 gld. 50 kr., za četrt leta 1 gld. 25 kr. in naj se pošilja upravištvu „Slovana“ v Ljubljani.

(Priklade.) Načelnik okr. zastopa na Ptujju, g. V. Pisk. nas prosi, naj še dostavimo naši zadnji opazki, čemu da potrebuje okrajni zastop priklade 22⁰/₀. No če je komu s tem kaj pomagano, ustrezemo mu radi. Onih priklad

se tedaj porabi 7% za dež. šolski zalog in 15% za okraj, to pa stori ravno 22% vkup. Manj po takem ni priklad.

(Sklep.) Sv. leto konča se v petek dne 31. decembra. V znamenje tega bode se isti den zvonilo po vseh župnijskih cerkvah od 5 do 6 zvečer.

(Za družbo duhovnikov) so vplačali č. gg.: Hrastelj Fr. 11 gl., Kalin 2 gld., Fišer Anton 2 gld., Godina 2 gld., Brglez 1 gld.; Planinšek 1 gld.; Urek 1 gld.

Listič upravištva: G. oskrbnik v Žalcu: 3 gold. s pošto vred.

Hiša z vrtom

v Slov. Bistrici pri farni cerkvi, katera bi bila posebno sposobna za vpokojenega duhovnika ali rokodelca se prodá. Več pové gosp.

3-3 Peter Novak, oštir v Slov. Bistrici.

**Na
znanje
krčmarjem,
kavarjem
in
trgovcem.**

Najfinejše žganje iz žita	hktl.	za 18 gld.
Najfinejša slivovica	" "	26 "
" droženka	" "	38 "
Najfinejši Kuba-Rum	" "	38 "
Najfinejše rozolije vseh vrst	" "	28 "

Naslednje pijače razpošiljajo se v hrastovih sodih z železnim obročem blizo 4 litre s poštnim povzetjem **franko** na vse poštne postaje v Avstriji, ne da bi prejemnik še kaj stroškov imel.

Najfinejši čajski Rum iz Jamaike	4 gld.	80 kr.
" Kuba-Rum	2 "	90 "
" prava Sirmijska Slivovica	3 "	60 "
" Štajerska višnjevka	3 "	80 "
" brinjevka	2 "	90 "
" kimeljnovc	2 "	60 "
Najfinejše klostersko, Benediktinar	3 "	80 "

Esenca za želodec iz gorskih zelišč, izvrstna zdravilna in okusna pijača proti bolezni v želodcu, kataru in krču v želodcu.

1 steklenica s poročilom, kako se rabi 40 "

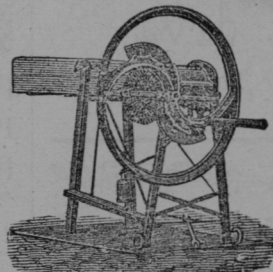
Vse razpošilja v obležanej kakovosti
grajšćinska žganjarija in tovarna

Benedikta Hertla

1-10 v Konjicah na Spodnjem Štajerskem.

Rezalnice za kremo,

najboljši pridelek s poroštvom za dobro delo.

Marka UKS, širokost stočja ali žrela 21 cm. ali 8 palcev, reže v trojni dolgosti, namreč $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ in $\frac{3}{4}$ palca blizu za 10 glav živine in velja 40 gld.

Marka UMS, širokost stočja 25 cm. ali $9\frac{1}{2}$ palcev reže v čveterni dolgosti $\frac{1}{4}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{1}{2}$ in 1 palec, zadostuje za 15 glav živine in velja 45 gld. Marka UGS, širokost 32 cm. ali 12 palcev reže tudi v čveterni dolgosti $\frac{1}{4}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{1}{2}$ in 1 palec in je za 25 glav živine, velja pa 50 gld. Rezalnice s stopalom, tako namreč da človek, ki vloži, ob enem tudi reže, veljajo za 3 gld. več.

Razpošiljamo te rezalnice **franko** na vsako železniško postajo na Štajarskem, Koroškem, Kranjskem in Hrvaškem proti povzetju ali pošiljatvi zneska. 2-10

Wogg & Radakovits

prodajalnica železnega blaga v Celju.

Za božična

in

novoletna darila

priporočam svojo bogato, izbrano zalogo dragega kamenja, blaga iz zlata, srebra in kitajskega srebra po najnižjih cenah.

Poprave in vsa v mojo stroko spadajoča dela se izvršijo naglo in po ceni.

S spoštovanjem

H. Schön-ov dedič

Vincenc Seiler,

juvelir, zlatar in srebrnar
v gosposki ul. št. 11.

v Mar

Slovenski koledar za steno

se dobi v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Cena 25 kr., po pošti 2 kr. več.

Suha bukova drva

se po nizki ceni oddajo. Kje? To pové upravništvo „Slov. Gospodarja“.

3-3

Lepo dobro pozlačena, na Dunaju izdelana

monštranca

iz kitajskega srebra

v bizantinskem slogu, 55 cm. visoka, s kristalnim steklom na škatulici, prav pripravna za kako manjšo župnijsko ali pa podružniško cerkev, se po ceni (70 fl.) prodá. Na ogled je v žagredu kn. šk. duh. semenišča. Vse drugo pové č. g.

Jurij Šelih,

bogoslovec 4. leta.

2-3

Prave voščene sveče

priporočam vlč. duhovščini; pripošljem jej jih do vsake poštne postaje poštne proste in po nizki ceni.

France Gert,
svečar v Mariboru.

2 4

Slomšekovih zbranih spisov:

III. knjiga: „Životopisi“ str. 397,
iztis po 70 kr.

IV. knjiga: „Različno blago“
str. 428, iztis po 1 gld.

dobivate se pri izdajatelju č. g. Mih.
Lendovšek-u v Makolah (Maxau
bei Pöltsehah.) 6-10

Prva in druga knjiga ste pošli!

Važno za gospodinjstva!

Usojam si, p. n. občinstvu naznaniti, da smo, naj se razmnoži trgovina z našim

Trboveljskim premogom,

sklenili mu ceno za veliko znižati ter ob enem skrbeti za priročni vzprejem našega premoga na dveh tržiščih, enem v naši prodajalnici v hiši gospoda **Frohma**, na **Melinjski cesti hšt. 3**, na svojo roko pod vodstvom našega uradnika gospoda **Vilj. Kleina**, drugem pa pri gospodu **S. Ružička**, **veliki trg hiš.-št. 12 v Mariboru**.

Mi dajemo svoj premog od 100 kil naprej za 41 kr., 50 kil na tržišču samem.

 Dopeljanje in spravljanje računimo, kolikor nas stane.

Trboveljsko premogopno društvo.

Odgov. ured. B. Ferk.

Tisk tiskarne sv. Cirila.

(Odgov. J. Otorepec.)